

Konsekvensutredning av Jordbruksverkets förslag till införandet av Statens jordbruksverks föreskrifter om saluföring av förökningsmaterial för fruktplantor och fruktplantor avsedda för fruktproduktion

---

A Allmänt

Införlivandet av fruktplantsdirektiven i Sverige

Jordbruksverket har tagit fram föreskrifter som avser saluföring av förökningsmaterial för fruktplantor och fruktplantor avsedda för fruktproduktion (fruktplantföreskrifterna).

Senast den 1 januari 2017 ska Sverige införliva följande tre kommissionsdirektiv som rör saluföring av förökningsmaterial för fruktplantor och fruktplantor avsedda för fruktproduktion:

- 2014/96/EU¹ (märkning och förpackning),
- 2014/97/EU² (registrering av leverantörer och sorter) och
- 2014/98/EU³ (certifiering)

Införlivandet görs genom trädgårdsförordningen⁴, utsädesförordningen⁵ och fruktplantföreskrifterna.

Rådets direktiv (2008/90/EG)⁶ har vi sedan tidigare införlivat i trädgårdsföreskriften. Dessa regler har flyttats till de nya fruktplantföreskrifterna.

Reglerna samlas i en föreskrift

För att förenkla för berörda inom branschen samlas alla regler som gäller fruktplantor i en gemensam fruktplantföreskrift. Tidigare har regler om fruktplantor ingått i Jordbruksverkets

---

¹ Kommissionens genomförandedirektiv 2014/96/EU av den 15 oktober 2014 om kraven för märkning, försegling och förpackning av fruktplantsförökningsmaterial och fruktplantor avsedda för fruktproduktion, inom tillämpningsområdet för rådets direktiv 2008/90/EG.

² Kommissionens genomförandedirektiv 2014/97/EU av den 15 oktober 2014 om genomförande av rådets direktiv 2008/90/EG vad gäller registrering av leverantörer och sorter samt den gemensamma sortlistan.

³ Kommissionens genomförandedirektiv 2014/98/EU av den 15 oktober 2014 om genomförande av rådets direktiv 2008/90/EG vad gäller särskilda krav för de släkten och arter av fruktplantor som avses i bilaga I till det direktivet, särskilda krav som ska uppfyllas av leverantörerna och tillämpningsbestämmelser för officiella inspektioner.

⁴ Förordningen (1977:945) om trädgårdsväxters sundhet, sortäkthet och kvalitet

⁵ Utsädesförordningen (2000:1330)

⁶ Rådets direktiv 2008/90/EG av den 29 september 2008 om saluföring av fruktplantsförökningsmaterial och fruktplantor avsedda för fruktproduktion.

trädgårdsföreskrifter⁷. I trädgårdsföreskrifterna har flera olika direktiv, avseende grönsaker, prydnadsväxter och fruktplantor, införlivats. Detta har lett till att föreskrifterna anses som otydliga och svårtolkade. Därför flyttar vi nu alla regler som gäller de fruktplantor som omfattas av direktiven till en egen föreskrift.

Ytterligare en föreskrift⁸ om utsäde för smultronsläktet (*Fragaria*) berörs. Den föreskriften kommer att upphöra att gälla eftersom reglerna flyttas till fruktplantföreskriften.

Andra regler

Vi kommer även flytta andra regler som gäller fruktplantor men som har sitt ursprung från andra direktiv än saluföringsdirektiven och som är införlivade sedan tidigare. Detta gäller vissa regler om frihet från potatiscystnematoder i odlingar för uppförökning av plantor av *Fragaria*.

Samarbete med experter och näringen

För att få ett så bra genomförande som möjligt har vi en referensgrupp som stöd i arbetet. Referensgruppen består av experter från växtregelenheten, växtkontrollenheten och rådgivningsenheterna på Jordbruksverket och representanter från näringen. Vi har en representant för Elitplantstationen som idag ansvarar för certifiering av växtmaterial som säljs vidare framförallt till andra plantskolor och i minde omfattning till yrkesodlare. Vi har även en representant från LRF Trädgård och för NordGen (Nordiskt Genresurscenter i Alnarp).

Vad innebär reglerna?

För att företagen ska kunna producera och saluföra förökningsmaterialet och fruktplantorna måste de följa en rad olika regler. Reglerna syftar till att kraven på sundhet, kvalitet och registrering kommer att bli lika i hela unionen. De grundar sig på internationella system.

Material eller plantor som ska saluföras måste tillhöra en viss sort. De måste även uppfylla bestämda kvalitetskrav vilket innebär att de ska vara certifierade eller uppfylla kraven för CAC-kvalitet (minimikvalitet).

Det finns även krav på att företagen ska anmäla sin verksamhet till Jordbruksverkets register samt att uppfylla särskilda krav på förpackning och märkning av materialet och plantorna.

Jordbruksverket ska hålla ett sortregister

Jordbruksverket ska föra, uppdatera och offentliggöra ett svenskt sortregister. Alla medlemsstater ska föra ett nationellt sortregister. EU-kommissionen kommer sedan att offentliggöra en gemensam sortlista över flertalet av de sorter som finns på de nationella sortlistorna.

Ett gemensamt sortregister på EU-nivå är värdefullt. Köpare av förökningsmaterial och fruktplantor har intresse av att namnen på sorterna är kända och att sorternas identitet skyddas för att möjliggöra spårbarhet i systemet och stärka förtroendet för marknaden.

Tidigare har det varit möjligt att kunna sälja frukt- och bärplantor och enbart ha sortbeskrivningen i ett företags förteckning. Det vill säga en företagare har i detta fall inte varit

---

⁷ Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:79) om trädgårdsväxters sundhet m.m.

⁸ Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2002:50) om saluföring m.m. av utsäde av arten jordgubbe (*Fragaria x ananassa* [Duch.]);

tvungen att ansöka om sortregistrering. Denna möjlighet försvinner efter att det gemensamma certifieringssystemet införlivas.

Sorter som har växtförädlarrätt eller som vid provning visat sig vara särskiljbara, enhetliga och stabila, så kallad DUS-provning⁹, kommer få en officiell beskrivning av sorten fastställd av Jordbruksverket. Dessa sorter får saluföras i hela EU. För sorter som saluförts före 30 september 2012 men som inte har DUS-provats kan Jordbruksverket i stället godkänna en officiellt erkänd beskrivning. Sorten får då beskrivas på annat sätt än genom DUS. Även dessa sorter får säljas i hela EU.

Vi kan även fastställa en officiellt erkänd beskrivning för nyare sorter som saknar värde för kommersiell produktion och som inte DUS-provats. Dessa sorter får dock bara saluföras i Sverige.

Möjligheten att godkänna sorter med en officiellt erkänd beskrivning är värdefull. Det finns många sorter i Sverige och för att bevara mångfald bland våra växter är det viktigt att bevara och använda dessa. I dagsläget önskar Jordbruksverket att så många sorter som möjligt ska registreras, för att bevara mångfalden. Programmet för odlad mångfald (POM) har runt 500 sorter registrerade hos sig, med en benämning samt beskrivning av sorten. Jordbruksverket avser att kunna registrera dessa sorter med officiellt erkänd beskrivning.

För att en sort ska registreras ska en ansökan göras och Jordbruksverket ska fastställa en sortbeskrivning. Ansökan och registreringen är kostnadsfri.

Förökningsmaterialet och plantorna ska vara certifierade eller uppfylla CAC-kvalitet

Till skillnad mot idag ska godkännande och certifiering av material och plantor beslutas av Jordbruksverket efter ansökan från producenten.

Det finns tre certifieringsnivåer som vi valt att benämna:

- Prebasmaterial (i direktiven kallat ”utgångsmaterial”)
- Basmaterial (i direktiven kallat ”elitmaterial”)
- Certifikatmaterial (i direktiven kallat ”certifierat material”)

Begreppen skiljer sig från översättningen i direktiven men vi har valt att ändra dem eftersom vi vill använda samma begrepp för alla typer av växtslag i Sverige. På så sätt harmoniserar vi med reglerna i EU:s nya förordning om regler för växthälsa. Vi har vidare ansett att det kan vara missvisande att använda uttrycket ”certifierat material” för endast en av de tre certifierade kategorierna.

Vi behåller däremot beteckningen CAC-material för plantor av minimikvalitet.

I dag används andra begrepp på certifierat material eller certifierade plantor. För att tydliggöra kopplingen mellan begreppen se tabellen nedan.

Jordbruksverkets fruktplantföreskrift	Begrepp i den nuvarande trädgårdsföreskriften (SJVFS 2004;79)	Användningsområde
Prebasmoderplanta	Prekärnplanta	Efter godkännande av Jordbruksverket används materialet för att uppföröka ett lämpligt antal generationer av prekärnmaterial.

⁹ DUS: Distinct, Uniform, Stable

Prebasmaterial	Kärnplanta eller kärnmaterial	Efter certifiering av Jordbruksverket används materialet i första hand för att uppföröka ett lämpligt antal generationer av basmaterial.
Basmaterial	Elitmaterial	Efter certifiering av Jordbruksverket används materialet för att uppföröka ett lämpligt eller tillåtet antal generationer av certifikatplantor.
Certifikatmaterial	Certifierat material	Certifikatplantor används i kommersiell fruktproduktion. I Sverige säljs dessa plantor även till privata konsumenter.

Syftet med certifieringen är, utöver att plantorna ska uppfylla höga kvalitetskrav, att det alltid ska gå att spåra den ursprungliga plantan. På så sätt är det exempelvis möjligt att förhindra spridning av skadegörare eller material och plantor som i ett senare led visar sig inte uppfylla kraven. Ju högre upp i kedjan desto högre är kraven på materialet.

Till skillnad från idag utgår uppförökningen i varje nivå från en så kallad moderplanta. Oftast är moderplantorna utvalda plantor från den närmast högre certifieringsnivån. För basplantorna kan det även vara basplantor som uppförökats enligt särskilda villkor. För certifikatplantor kan moderplantorna antingen vara producerade från prebasplantor eller basplantor.

Den plantan som uppförökningen startar med kallas för prebasmoderplanta. Den plantan certifieras inte men ska identifieras och godkännas av Jordbruksverket. För att godkännas ska plantorna motsvara sortbeskrivningen samt uppfylla högt ställda krav på bevarande, frihet från skadegörare och frihet från defekter. Plantorna ska skyddas från insektsangrepp och får inte odlas i jord.

Kraven minskas något på de lägre certifierade klasserna men är fortfarande höga.

Vi gör minst två kontrollbesök per säsong hos företag som producerar certifierat material. Kontrollerna omfattar alltid så kallad okulär besiktning, vilket innebär att vi undersöker växterna genom att granska dem på odlingsplatsen men även med lupp, stereomikroskop eller mikroskop. Om vi misstänker att plantan är angripen av en skadegörare ska vi skicka ett prov på analys. Endast laboratorier som vi har upphandlat får utföra analysen. För vissa arter eller sorter krävs analyser vid vissa intervall som anges i föreskrifterna.

För CAC-material är kvalitetskraven något lägre, dock ställs krav på analys av vissa arter med bestämda intervall även här. CAC-plantor kan inte spåras tillbaka till en ursprunglig moderplanta. Producenten ska istället dokumentera källan till CAC-plantorna. Kontrollen av att växterna motsvarar sortbeskrivningen görs på samma sätt som för certifierat material. Det är producenten själv som är ansvarig för att plantorna kontrolleras och uppfyller kraven. Idag är det Jordbruksverket som genomför kontrollerna även av CAC-material. Vi kontrollerar i regel plantorna minst en gång varje säsong.

Alla producenter är skyldiga att dokumentera sin odling. De ska både ta fram en plan över odlingen och därefter följa upp den. Planen ska framförallt peka ut de moment i produktionen

där riskerna för exempelvis spridning av skadegörare, sammanblandning av plantor m.m. är som störst. Dokumentationen ska sparas i minst tre år.

Samtliga företag ska även föra register över inköp och försäljning av förökningsmaterial och plantor. Även detta ska sparas i tre år.

Märkning och förpackning

Nya krav avseende märkning, försegling och förpackning av förökningsmaterial och fruktplantor införs. Reglerna för märkning gäller alla kategorier av material och plantor, med undantag för plantor som säljs till konsumenter som inte har yrkesmässig verksamhet. Där är kraven på märkning lägre. Kravet på försegling och förpackning gäller endast certifierat material.

Det ställs alltid krav på att materialet och plantorna ska märkas med aktuell sort. Om materialet är en grundstam ska den alltid märkas med den art eller arthybrid den tillhör.

Förökningsmaterial och plantor märks med etiketter redan idag. Skillnaden blir att etiketterna ska innehålla fler uppgifter och ha en viss färg när det gäller certifierat material. För CAC-material finns inget krav på att etiketten ska ha en viss färg. Däremot rekommenderar vi att etiketten är gul, vilket är den färg som används för standardutsäde. När det gäller märkning av plantor som säljs direkt till en konsument som inte odlar frukt yrkesmässigt, finns det krav på att plantan ska var märkt med sort och tillämplig produktinformation. Vi rekommenderar i ett allmänt råd att informationen även ska omfatta grundstam, odlingszon och kvalitetskategori i den mån uppgifterna är aktuella för växten.

Den stora skillnaden jämfört med dagens produktion är kraven på att alla certifierade plantor, som säljs i parti, ska förpackas och märkas på ett sätt som gör att både förpackning och etikett går sönder när förpackningen bryts. Detta har endast gällt materialet i de högst certifierade klasserna, men kommer nu även gälla certifikatmaterial som saluförs mellan företag och från företag till yrkesodlare. I Sverige är idag i stort sett allt certifierat material avsett för konsumenter som inte bedriver yrkesmässig verksamhet, men det finns ingen möjlighet till undantag i reglerna för detta. Det innebär att kostnaderna för produktion och försäljning av EU-certifierade plantor blir betydligt högre än idag. Jordbruksverket ska dock tillsammans med företrädare för branschen undersöka alternativa tillämpningar i syfte att minska den administrativa bördan, se vidare skrivningar om konsekvenserna under rubriken C. Företag.

Förökningsmaterial och fruktplantor som produceras i tredjeländer

Direktivet sätter inte upp regler för import, men ger möjlighet för respektive medlemsstat att besluta om regler som motsvarar de produktionsregler som kommer att gälla inom EU från och med den 1 januari 2017. Det har vi valt att göra.

Saluföring av genetiskt modifierade organismer

Möjligheten att saluföra genetiskt modifierade organismer är strikt begränsad enligt det berörda regelverket. Det gäller även för fruktplantor. Vi har valt att samla regelhänvisningarna i ett kapitel.

Kontrollåtgärder

Kapitlet ger en upplysning om vad vi kommer att kontrollera i samband med kontroll på företagen till exempel för att ta fram underlag för beslut om certifiering.

Undantag

I ramdirektivet anges att kommissionen får anta åtgärder för att medlemsstaterna ska kunna meddela undantag från vissa bestämmelser om det, till följd av naturkatastrofer eller

oförutsedda omständigheter, uppstår tillfälliga svårigheter när det gäller tillgången på förökningsmaterial och fruktplantor som uppfyller kraven i dessa föreskrifter. Kommissionen har än så länge inte vidtagit några sådana åtgärder. Vi måste därför avvakta med införandet av sådana undantagsmöjligheter tills det kan bli aktuellt.

Däremot vill Jordbruksverket kunna medge andra undantag om det finns särskilda skäl. Vi får dock inte ge undantag som påverkar tillämpningen av EU:s bestämmelser. Det innebär att vi endast har möjlighet att ge undantag från vissa regler kopplade till offentligt erkänd beskrivning och användningen av de blanketter som vi har föreskrivit om.

Anmälan av odling av *Fragaria L.*

Regeln har tidigare införlivats i trädgårdsföreskrifterna enligt rådets direktiv 2007/33/EG om bekämpning av potatiscystnematod. Eftersom regeln bara gäller för smultronsläktet har vi flyttat den till fruktplantsföreskrifterna.

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Varför behövs föreskrifterna?

Syftet med gemensamma regler för saluföring av fruktplantor inom EU är att köpare i hela gemenskapen ska få samma möjlighet att få förökningsmaterial och fruktplantor som är friska och har god kvalitet. Det ska framförallt leda till att yrkesodlare ska få ett bra resultat i fruktodlingen.

Föreskrifterna omfattar de flesta fruktslag som odlas kommersiellt inom EU. Med frukt menas även bär och nötter. Exempel på slakten som är vanliga för svensk del är äpplen och jordgubbar.

Enstaka arter av fruktplantor berörs inte av föreskrifterna. Det gäller till exempel havtorn. Föreskrifterna gäller inte heller förökningsmaterial eller fruktplantor som är avsedda för export till ett land utanför EU.

Beskrivning av bestämmelserna och av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Jordbruksverkets bemyndigande att föreskriva i denna fråga

Föreskrifterna meddelas med stöd av **X §§** förordningen (1977:945) om trädgårdsväxters sundhet, sortäkthet och kvalitet, **X §§** utsädesförordningen (2000:1330) och 3, 8 och 21 §§ förordningen (2006:817) om växtskydd m.m.

Beskrivning av alternativa lösningar

De tre genomförandedirektiven måste införlivas i svensk lagstiftning. Eftersom direktiven inte öppnar upp för alternativa lösningar i någon större utsträckning, finns det nästintill ingen flexibilitet för egna nationella bestämmelser. Följer Jordbruksverket inte direktiven skulle det kunna leda till överträdelseförfarande mot Sverige i EU-domstolen.

I ett fall finns möjlighet till en alternativ lösning. Det gäller kontrollen av sundhet hos certifierat material som företagaren skulle kunna utföra själv. Vi öppnar inte för den möjligheten av flera skäl. Dels är kontrollen omfattande och ställer höga krav på dokumentation av att den görs på

rätt sätt, dels skulle vår kontroll av att företaget genomfört kontrollen på rätt sätt vara lika omfattande som då vi ansvarar för all kontroll.

Det finns dock ett antal delar i genomförandedirektiven som Sverige, som medlemsstat, får välja att föreskriva om. Detta gäller bland annat villkoren för officiellt erkänd beskrivning av en sort där utformningen inte anges i direktiven. Möjligheten att föra in sorter med beskrivningen officiellt erkänd innebär en möjlighet att beskriva och registrera sorter som saluförts före 30 september 2012 men som inte provats officiellt genom DUS-provning måste vara uppfyllda. Dessa sorter får även säljas till yrkesmässig odling i hela EU. Även nya sorter kan få en officiellt erkänd beskrivning om de inte provas officiellt. Dess sorter får dock bara säljas till privata konsumenter i Sverige.

Den andra delen som Sverige, som medlemsstat, själv får välja att föreskriva om är om fruktplantor som är minst ett år gamla ska märkas individuellt eller inte. Märkningen kan utföras på fältet innan eller i samband med att plantorna grävs upp, eller senare. Om märkningen utförs senare ska växter tillhörande samma parti grävas upp tillsammans och hållas åtskilda från andra partier i märkta behållare till dess att de försetts med märkning. Jordbruksverket valde att inte införa denna bestämmelse eftersom det skulle innebära en administrativ börda för företagen. Företagen är skyldiga att se till att plantorna av en viss kategori inte blandas ihop med andra plantor men vi anser att företagen själva kan bestämma hur de gör detta på bästa sätt i den aktuella situationen.

Jordbruksverket får vidare föreskriva om undantag för små producenter som endast producerar och säljer fruktplantor på den lokala marknaden till personer som inte driver yrkesmässig växtproduktion. Jordbruksverket har valt att definiera små producenter utifrån Skatteverkets regler om försäljning av obetydlig omfattning.

Användning av Jordbruksverkets blanketter

Jordbruksverket har valt att föreskriva om att företagen ska använda Jordbruksverkets blanketter för att anmäla företagets verksamhet.

Alternativet skulle vara att företagaren själv skulle redovisa uppgifterna på ett eget dokument, men vi bedömer att det skulle innebära en högre administrativ börda för företagen. Vi har även anpassat blanketterna så att företagen endast ska behöva redovisa uppgifter som används för fler ändamål vid ett tillfälle.

Kapitel 1 Allmänna bestämmelser

I kapitlet finns en förteckning över de grundläggande bestämmelser som ger oss bemyndigande att införliva direktiven i Jordbruksverkets föreskrifter. Här framgår också föreskrifternas tillämpningsområde samt definitioner av begrepp i föreskrifterna.

1 § Grundläggande bestämmelser

Som tidigare nämnts ges bemyndiganden för reglerna i föreskrifterna i författningar som gäller utsäde, trädgårdsväxter och växtskydd. Vi avvaktar fullständiga bemyndiganden.

2-3 §§ Tillämpningsområde

Föreskrifterna avser saluföring inom gemenskapen av fruktplantor avsedda för fruktodling och förökningsmaterial för fruktplantor. De släkten och arter som berörs framgår av bilaga 1 till föreskrifterna. De flesta släkten och arter av frukt och bär som odlas för yrkesmässig frukt- och bärodling omfattas. Även grundstammar som används för ympning omfattas. Däremot omfattas inte plantor eller material som är avsedda för export till tredje land.

Tillämpningsområdet för genomförandedirektiven framgår av rådets direktiv 2008/90/EU.

Fruktplantor av andra arter än vad som framgår av föreskrifterna ska följa reglerna som gäller prydnadsväxter i trädgårdsföreskrifterna. Även exempelvis citrus som odlas som prydnadsväxt omfattas av reglerna i trädgårdsföreskrifterna.

4 § Definitioner

Här förklarar vi flera av de begrepp som används i föreskrifterna för att underlätta förståelsen av föreskrifterna. Vi har valt att flytta vissa definitioner som finns i direktivens artiklar till vår lista med definitioner, för att göra föreskrifterna mer lättlästa. Vi har även lagt till termer där direktiven inte gett någon förklaring, även det för att föreskrifterna lättare ska kunna förstås av alla läsare.

Vidare har vi ändrat namn på vissa termer så att de stämmer överens med de termer som är vanligare att använda i Sverige. Detta gäller bl. a. termen ”leverantör” som bytts till ”företag” och ”test” som bytts mot ”analys”.

Vi har även valt att ändra namnen på certifierat material från ”utgångsmaterial”, ”elitmaterial” och ”certifierat material” till ”prebas-”, ”bas-” och ”certifikatmaterial”. Detta för att få enhetliga namn för allt växtmaterial som produceras i Sverige, vilket underlättar införandet av gemensamma regler kopplade till EU:s nya regelverk om skyddsåtgärder mot växtskadegörare (8795/16).

Vi bedömer att vi har definierat de termer som behövs för att underlätta förståelsen och läsbarheten av föreskriften och att bytet av namn på vissa termer även bidragit till detta.

Vissa av termerna kommer från rådsdirektivet och är införlivade i trädgårdsföreskrifterna. De flyttas nu till fruktplantsföreskrifterna.

Kapitel 2 Allmänna krav för saluföring och produktion av förökningsmaterial och fruktplantor

I kapitlet framgår vilka övergripande krav som ställs för att få saluföra förökningsmaterial och fruktplantor samt var de detaljerade reglerna finns i föreskrifterna. Detta avser att underlätta den vidare läsningen av föreskrifterna.

Vidare finns flera av de bestämmelser som är gemensamt för alla företag som berörs av föreskrifterna i detta kapitel.

1-3 §§ Allmänna krav

Här framgår att ett företag, för att få saluföra förökningsmaterial och fruktplantor, ska vara registrerat hos Jordbruksverket. Det ska också uppfylla krav på märkning och förpackning av material och plantor. Materialet och plantorna ska tillhöra en sort, produceras enligt bestämda krav och de ska vara certifierade eller uppfylla krav för CAC-material.

Här framgår också i vilka fall det ges undantag.

4-9 §§ Anmälan av verksamhet

Här framgår vilka företag som ska anmäla sin verksamhet till Jordbruksverket och på vilket sätt.

För att minska den administrativa bördan för företagen kommer uppgifterna som de lämnar i blanketten användas för flera olika ändamål utöver anmälan till registret. Motsvarande krav på anmälan finns även i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare och i Statens jordbruksverks föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:79) om trädgårdsväxters sundhet m.m. Uppgifterna i

blanketten kommer även användas för företagens ansökan om godkännande eller certifiering av förökningsmaterial och plantor för att ytterligare minska kraven på uppgiftslämning.

10 -11 § Krav på sorter som ska saluföras

Här framgår vilka krav som ställs på sorten för att förökningsmaterial och fruktplantor ska få saluföras.

Kraven innebär att en sort ska ha en officiell beskrivning och vara officiellt registrerad eller ha en växtförädlarrätt. Sorter kan också vara allmänt kända vilket innebär att de är registrerade i ett annat medlemsland, att de är föremål för en ansökan om offentlig registrering eller är föremål för en växtförädlarrätt. Sorter som saluförts före den 30 september 2012 anses också vara allmänt kända under förutsättning att de har en officiellt erkänd beskrivning och är officiellt registrerade. Datumet grundar sig på tidpunkten då bestämmelserna i rådets direktiv 2008/98/EG började tillämpas.

Även plantor av sorter som inte är allmänt kända enligt ovan, t.ex. sorter som tagits fram efter den 30 september 2012, får saluföras om de saknar värde för yrkesmässig produktion av frukt. Förutsättningen är att sorten har en officiellt erkänd beskrivning och att plantorna uppfyller kraven för CAC.

12-14 §§ Krav på plan för att identifiera och övervaka kritiska moment i produktionsprocessen och krav på dokumentation

Här ställs krav på att företag som producerar förökningsmaterial och plantor ska ha en plan för sin produktion och att de ska övervaka och dokumentera kritiska moment. Även inköp och försäljning ska dokumenteras. All dokumentation ska sparas i tre år.

Syftet är att företaget ska kunna visa att de har kontroll över att materialet och plantorna produceras enligt kvalitetskraven. Det ska också vara möjligt att spåra ursprunget på en köpt planta. Kravet på att kunna spåra plantan bakåt är högre för certifierade plantor än för plantor med minimikvalitet.

Kraven gäller inte företag som endast saluför material till slutkonsumenter som inte bedriver yrkesmässig verksamhet.

15 § Krav på att material av olika kategorier hålls åtskilt

Här framgår att förökningsmaterial och plantor som tillhör olika kategorier inte får blandas samman under produktionen.

16-17 §§ Krav på att anmäla växtskadegörare

Här framgår att företag ska anmäla högre nivåer än tillåtet av de skadegörare som framgår av dessa föreskrifter (kvalitetsskadegörare) till Jordbruksverket. Vi upplyser även om kravet på att anmäla karantänsskadegörare enligt växtskyddslagstiftningen.

Kravet på att anmäla kvalitetsskadegörare ställs i fruktplantdirektiven och måste därför införlivas. Vi bedömer att det behövs en upplysningsparagraf om anmälningsplikten enligt växtskyddslagstiftningen för att tydliggöra för läsaren att anmälningsplikten gäller både kvalitetsskadegörare och karantänsskadegörare.

Kapitel 3 Beskrivning av sorter och sortregister

I kapitlet finns bestämmelser om hur sortägaren eller ombud för sorten ska ansöka om att Jordbruksverket ska fastställa en officiell beskrivning eller officiellt erkänd beskrivning av sorten. Här finns också bestämmelser om hur länge en sort får vara registrerad och om förnyelse

av registrering av avregistrering ur registret. Hanteringen av sorter där det ingår genetiskt modifierade organismer regleras också.

1 – 2 §§ Ansökan om att Jordbruksverket ska fastställa en officiell beskrivning (OB) eller en officiellt erkänd beskrivning (OEB) av en sort samt registrera den i sortregistret

Här framgår vilken blankett sökanden ska använda för att ansöka om att Jordbruksverket ska kunna fastställa en officiell beskrivning eller en officiellt erkänd beskrivning av en sort och registrera den i sortregistret.

Uppgifterna som sökanden ska lämna i ansökningsblanketten motsvarar de krav som ställs i direktiven för officiell beskrivning. För kraven på uppgifter för att vi ska fastställa en officiellt erkänd beskrivning, se 9-12 §§.

3-9 §§ Registrering av sorter med officiell beskrivning

Vid registrering med officiell beskrivning ställs det krav på att sorten ska vara särskiljbar, enhetlig och stabil. Detta visas vid särskilda odlingsförsök som ska följa vissa riktlinjer, i första hand de som ges ut av CPVO¹⁰. Vid denna typ av registrering krävs det b.l.a. att ett DUS-prov är utfört av en officiell provningsstation och att sorten uppfyller kraven enligt ovan. Vid ansökan ska även ett prov av sorten finnas tillgängligt. I regel är det ett officiellt organ i någon annan medlemsstat som utför försöken.

Kraven på dessa sorter är högt ställda och provningen är kostsam eftersom den i regel tar flera år att göra särskilt för fruktträd. Det är därför i stort sett endast aktuellt för sorter som kommer att säljas för kommersiell fruktodling. Det kommer sannolikt att tas fram endast ett fåtal nya sådana sorter i Sverige.

När sökanden visat att sorten uppfyller kraven kommer vi att registrera den i det svenska sortregistret. Den kommer också att registreras i EU:s sortregister FRUMATIS.

10-13 §§ Registrering av sorter med officiellt erkänd beskrivning

Möjligheten att registrera en sort med officiellt erkänd beskrivning är ett undantag från registrering med officiell beskrivning. Detta gäller både sorter som saluförts före den 30 september 2012 och nyare sorter. Skillnaden är att sorter som saluförts före 30 september 2012 får tas in i både i den svenska och EU:s sortlistor och saluföras för yrkesmässig fruktproduktion. Nyare sorter med officiellt erkänd beskrivning får endast tas in i den svenska sortlistan. De får inte saluföras för yrkesmässig produktion.

Registreringen med officiellt erkänd beskrivning är därför enbart dokumentbaserad och sökanden behöver inte genomgå hela den process som krävs i och med registrering med officiell beskrivning. Vid bedömningen av en ansökan för registrering av en sort med officiellt erkänd beskrivning ska Jordbruksverket fastställa att sortbeskrivningen är unik.

Kraven på hur sorterna ska vara dokumenterade har tagits fram tillsammans med framförallt företrädare för NordGen, som kommer ansöka om att få en fastställd offentligt erkänd beskrivning för många av de svenska mandatsorterna och att de ska registreras i det svenska registret. Vi har försökt hitta en modell där sorterna ska kunna skiljas från varandra samtidigt som vi i möjligaste mån har velat undvika begränsningar i utbudet av sorter på den svenska marknaden.

14-15 §§ Registrering av genetiskt modifierade sorter

---

¹⁰ CPVO: Community Plant Variety Office dvs förvaltningsrådet vid Gemenskapens växtsortmyndighet.

Registrering av genetiskt modifierade sorter (GMO) får endast ske om den genetiskt modifierade organismen som sorten består av är godkänd enligt reglerna för GMO. Om sökanden ansöker om att registrera en sådan sort ska denne visa att organismen är godkänd.

16-19 §§ Giltighetstid, förnyelse och avregistrering av en sort i registret

En maximal giltighetstid för sortregistrering är 30 år. Sedan kan en registrering av en sort förnyas för ytterligare perioder, på maximalt 30 år, under förutsättning att material av sorten ännu finns tillgängligt. För förnyelse av registrering ska en skriftlig ansökan lämnas in till Jordbruksverket. En sort ska avregistreras ur sortregistret om villkoren för registrering med officiell beskrivning eller registrering med officiellt erkänd beskrivning, enligt föreskrifterna, inte längre är uppfyllda. En sort ska även avregistreras om det vid tidpunkten för ansökan eller under bedömningen lämnades osanna eller bedrägliga uppgifter om förhållanden som legat till grund för beslutet om registrering. Upprätthållaren av sorten kan också själv begära att en sort tas bort ur registret.

Kapitel 4 Krav på prebasmoderplantor

Processen för att få certifierade plantor utgår från så kallade tänkbara prebasmoderplantor eller moderplantor som produceras genom förnyelse. Dessa ska identifieras och godkännas som prebasmoderplantor av Jordbruksverket innan de får användas för uppförökning av certifierat prebasmaterial. För att godkännas ska plantorna motsvara sortbeskrivningen samt uppfylla högt ställda krav på bevarande, frihet från skadegörare och frihet från defekter. Plantorna ska skyddas från insektsangrepp och får inte odlas i jord.

1-4 §§ Krav för att godkänna prebasmoderplantor

Här framgår att producenten ansöker om att Jordbruksverket ska godkänna prebasmoderplantorna på samma blankett som de använder för att anmäla sin verksamhet till oss. På så sätt underlättat vi för producenten som inte behöver lämna samma uppgifter i flera blanketter.

I 3 § ges en vidare hänvisning till de krav som plantorna ska uppfylla för att bli godkända.

Av 4 § framgår att producenten är skyldig att se till att prebasmoderplantor som inte längre uppfyller kraven för certifieringsgraden enligt föreskrifterna inte befinner sig i närheten av andra prebasmoderplantor eller prebasmaterial. Plantorna får användas som basmaterial, certifikatmaterial eller CAC-material om plantorna uppfyller kraven för den aktuella kategorin. Alternativt kan producenten genom att exempelvis rensa plantorna från virus och andra skadegörare se till att prebasmoderplantorna åter uppfyller kraven.

5-8 §§ Krav för att godkänna grundstammar som inte tillhör någon sort som prebasmoderplantor

För grundstammar gäller samma bestämmelser som för prebasmoderplantor i 4-7 §§. Då de inte tillhör någon sort krävs istället att de ska motsvara artbeskrivningen.

9-11 §§ Krav för överrensställelse med sortbeskrivning

Det är mycket viktigt att fruktodlarna får den sort de avser att odla när de beställer certifierade plantor. Kontrollen av att den tänkta prebasmoderplantan motsvarar sortbeskrivningen är därför noggrann. Det kan behövas fler kontrollbesök innan Jordbruksverket kan fastställa att plantan motsvarar sortbeskrivningen om den endast utgår från egenskaperna hos den frukt bärande plantan.

12-16 §§ Krav för att bevara prebasmoderplantor

Syftet med bestämmelserna om bevarande av prebasmoderplantorna är att skydda dessa från att angripas av skadegörare. Därför ställs krav på att plantorna ska skyddas från insektsangrepp, luftburna infektioner och alla andra tänkbara källor till defekter under produktionsprocessen. Plantorna får inte heller odlas i jord på friland.

Producenten måste dessutom se till att plantorna går att identifiera individuellt genom hela processen. Det innebär att om en planta senare i processen till exempel visar sig inte motsvara sortbeskrivningen ska man kunna spåra den planta som gett upphov till den planta som inte uppfyller kraven och andra plantor som utgår från just den prebasmoderplantan.

Prebasmoderplantan får endas användas för uppförökning så länge som den beräknas vara stabil. Stabiliteten kan påverkas både av art och odlingsförhållanden.

Istället för bevarande genom odling av plantan är kryokonsivering tillåtet.

Kommissionen har öppnat för att medlemsstaterna kan få ansöka om undantag från reglerna om isolering och odling i jord under vissa förutsättningar. Ett fåtal länder har hitintills utnyttjat möjligheten. Sverige har inte ansökt om undantag, men kommer undersöka möjligheten att göra det under 2017 för äpple och päron som för närvarande odlas i jord på friland.

17-18 §§ Sundhetskrav för tänkbara prebasmoderplantor

Tänkbara prebasmoderplantor ska vara fria från de kvalitetsskadegörare som anges i bilagorna till föreskrifterna innan de kan godkännas som prebasmoderplantor.

Det är Jordbruksverket som genomför kontrollerna. De görs genom så kallad okulärbesiktning vilket innebär undersökning med blotta ögat, med lupp, stereomikroskop eller mikroskop. Om kontrollanten misstänker att plantorna är angripna av någon skadegörare skickas de för analys till något av de laboratorier som Jordbruksverket upphandlat för analys av skadegörare.

De plantor som bli godkända kontrolleras igen enligt bestämda intervaller och metoder. Som exempel ska prebasmoderplantor av *Fragaria* L. okulärbesiktigas två gånger per år under vegetationsperioden¹¹ och analyseras för vissa bestämda skadegörare första gången ett år efter godkännandet och därefter varje år.

Kontrollerna ska utföras med stöd av internationellt erkända protokoll företrädesvis från EPPO¹². Om det inte finns protokoll för en viss art ska Jordbruksverket ta fram och fastställa protokoll. Detta för att kontrollerna ska genomföras på ett korrekt sätt för att upptäcka eventuella skadegörare.

För tänkbara prebasmoderplantor som är fröplantor finns undantag från kontroll av bland annat vissa virussjukdomar om fröet kommer från en planta som Jordbruksverket har konstaterat är fri från symptom på virus och har bevarats enligt kraven i 10-14 §§.

19 § Sundhetskrav för prebasmoderplantor som producerats genom förnyelse

I stort sett ställs samma krav på de plantor som produceras genom förnyelse som för tänkbara moderplantor för prebasmaterial. För skadegörare i föreskriftens bilaga 3 gäller kravet på frihet endast virus och viroider.

20-21 §§ Sundhetskrav för prebasmoderplantor

Det ställs i praktiken samma sundhetskrav på prebasmoderplantor som på tänkbara prebasmoderplantor. Skillnaden är att man i direktivet har uttryckt det så att den procentandel av

¹¹ Okulärbesiktningen två gånger per år gäller material av alla kategorier, dvs även CAC-plantor.

¹² EPPO: European and Mediterranean Plant Protection Organization, dvs. Växtskyddsorganisationen för Europa och Medelhavsländerna.

plantorna som är angripen av skadegörare i föreskriftens bilaga 2 B inte får överstiga angivna tröskelvärden. För de skadegörare som nu är upptagna i bilagan är dock tröskelvärdena satt till 0 för samtliga berörda arter.

Sundhetkraven ska inte tillämpas på prebasmoderplantor under kryokonsivering.

22 § Krav avseende defekter som kan försämra kvaliteten

För att plantorna ska hålla en hög kvalitet ska de vara praktiskt taget fria från defekter. Det innebär att defekter, som kan försämra kvalitet och användbarhet, inte förekommer i högre omfattning än vad som kan anses normalt vid goda odlings- och hanteringsmetoder. Det kan handla om att använda protokoll från EPPO eller motsvarande för att identifiera och bekämpa skadegörare och kända eller vetenskapligt belagda odlingsmetoder anpassade efter aktuellt släkte eller art.

23-26 §§ Krav för uppförökning, förnyelse och förökning av prebasmoderplantor

Producenten får uppföröka eller förnya prebasmoderplantor som är godkända för att ta fram nya prebasmoderplantor. De får också föröka upp dem för att producera prebasmaterial.

Även i detta fall ska företaget i första hand följa EPPO:s protokoll.

Producenten får dock inte förnya plantorna under längre tid än att plantan är stabil.

27 § Krav för mikroförökning av prebasmoderplantor

Även för mikroförökning ska producenten använda protokollföretreträdesvis från EPPO.

Kapitel 5 Krav på prebasmaterial

Prebasmaterial är den högsta nivån som Jordbruksverket certifierar plantor på. Materialet används framförallt för att uppföröka basmaterial.

Prebasmaterial ska uppfylla samma krav på bevarande, sort, sundhet och defekter som gäller för prebasmoderplantor. Det ska även odlas under samma skyddade förhållanden och i material som är fritt från jord. Material som inte uppfyller kraven ska avlägsnas, certifieras på en lägre nivå eller klassas som CAC-material om det uppfyller kraven för en annan kategori. Alternativt ska producenten se till att det åter uppfyller kraven för prebasmaterial.

Kapitel 6 Krav för basmaterial

Jordbruksverket certifierar basmaterial efter ansökan från producenten och kontroll av att materialet uppfyller kraven. Basmaterial produceras från en så kallad moderplanta för basmaterial som kan vara antingen prebasmaterial eller basmaterial som uppförökats enligt samma krav som prebasmoderplantor uppförökas.

Basmaterial uppförökas i så många generationer som krävs för att få fram det nödvändiga antalet plantor för att sedan användas som moderplantor för certifikatmaterial.

Kraven på basmaterial är desamma när det gäller sort och defekter. När det gäller krav på bevarande gäller att materialet inte får användas länge än det beräknas var stabilt. För vissa arter är antal tillåtna generationer¹³ fastställt i bilaga 6 i föreskriften. Grundstammar ska i stället för krav på sort uppfylla krav på art.

---

¹³ Se tabellen i avsnitt A. Allmänt

Sundhetskraven skiljer sig från kraven på prebasplantor när det gäller godkänd toleransnivå för bestämda skadegörare på vissa arter. Toleransen är i vissa fall högre än 0.

Basmaterial får odlas i jord under förutsättning att jorden inte innehåller de nematoder som sprider virus till de växter som ska odlas. Berörda växtarter och nematoder räknas upp i bilaga 4. Kontrollen av jorden ska följa protokoll från EPPO eller motsvarande.

Uppförökningen av basmaterial följer samma krav som gäller för uppförökning av prebasmoderplantor. För vissa arter finns dock en gräns för hur många generationer materialet kan uppföras och även för maximal livstid för basmoderplantorna. Gränserna anges i bilaga 6 i föreskriften.

På samma sätt som prebasmaterial ska basmaterial som inte uppfyller kraven avlägsnas, klassas om i de fall kraven för någon annan kategori uppfylls. Alternativt ska producenten se till att de åter uppfyller kraven för basmaterial.

Kapitel 7 Krav för certifikatmaterial

Jordbruksverket certifierar förökningsmaterial och fruktplantor som certifikatmaterial efter ansökan från producenten samt kontroll att materialet och plantorna uppfyller kraven. Certifikatmaterial ska produceras från certifikatmoderplantor, vilka kan producerats från antingen prebasmaterial eller basmaterial.

Certifikatplantor används i den yrkesmässiga fruktproduktionen men säljs i Sverige även till privata konsumenter.

Certifikatmaterialet och certifikatplantorna ska uppfylla samma krav på sort, defekter och bevarande som basmaterialet. Grundstammen ska i stället för krav på sort uppfylla krav på art. Sundhetskraven överensstämmer med kraven för prebas- och basmaterial men toleransnivån för vissa skadegörare är högre än för basmaterialet.

Certifikatmoderplantor får odlas i jord som uppfyller samma krav som för odling av basmaterial. Det finns dock inga krav på frihet från skadegörare i jorden där certifikatmaterial eller certifikatplantorna odlas.

På samma sätt som övrigt certifierat material som inte uppfyller kraven avlägsnas. I detta fall kan plantorna användas som CAC-material om de uppfyller de kraven eller får producenten se till att de åter uppfyller kraven för certifikatmaterial.

Kapitel 8 Krav på CAC-material

CAC-material kallas också för material med minimikvalitet. Detta är den lägsta kvaliteten fruktplantor måste nå upp till för att få saluföras. CAC-material är framförallt avsett för försäljning till konsumenter som inte bedriver yrkesodling.

Det finns dock ett mindre undantag där plantor av lägre kvalitet får säljas. Det gäller om plantorna är avsedda för någon form av vetenskapligt ändamål, för att bidra till biologisk mångfald eller för småproducenter på den lokala marknaden. Mängden plantor ska vara anpassat efter ändamålet.

Det är producenten själv som är ansvarig för att materialet uppfyller kraven. Idag genomför Jordbruksverket kontrollen hos producenterna.

Till skillnad från certifierat material finns det inget krav på att plantorna producerats från certifierat material, däremot ska källan till materialet vara identifierad och dokumenterad av producenten själv.

Även CAC-materialet ska överensstämma med sortbeskrivningen och vara praktiskt taget fritt från defekter.

När det gäller kraven på sundhet ska materialet vara praktiskt taget fritt från de kvalitetskadegörare som anges i bilagorna i föreskriften. Det innebär att förekomsten av skadegörare på förökningsmaterialet eller fruktplantorna ska vara tillräckligt låg för att garantera en godtagbar kvalitet och användbarhet hos förökningsmaterialet.

Kapitel 9 Märkning, följedokument samt försegling

Nya krav avseende märkning, försegling och förpackning av fruktplantsförökningsmaterial och fruktplantor avsedda för fruktproduktion införs.

Reglerna för märkning gäller alla kategorier av material och plantor, med undantag för plantor som säljs till konsumenter som inte har yrkesmässig verksamhet. Där är kraven på märkning lägre. Kravet på försegling och förpackning gäller endast certifierat material.

1 § Märkning med sort

Det ställs alltid krav på att materialet och plantorna ska märkas med aktuell sort. Det gäller även märkningen av plantor som ska säljas till privata konsumenter. Om materialet är en grundstam ska den alltid märkas med den art eller arthybrid den tillhör.

2-3 §§ Etikett för certifierat material

Bestämmelserna i den nya fruktplantsföreskriften innebär att prebasmaterial, basmaterial och certifikatmaterial som ska saluföras ska vara försett med en etikett som uppfyller vissa krav och hållas åtskilda från andra partier i märkta behållare till dess att de försetts med märkning.

Etiketten ska fästas på de plantor och växtdelar som ska saluföras som förökningsmaterial eller fruktplantor. Om sådana plantor eller växtdelar ska saluföras i en förpackning, bunt eller behållare ska etiketten finnas på förpackningen, bunt eller behållaren. Om förökningsmaterial eller fruktplantor saluförs med en enda etikett, i enlighet med meningen innan, ska denna etikett sättas på förpackningen, bunt eller behållaren.

Kraven på vilka uppgifter som ska stå på etiketten och förslag på hur etiketten kan utformas finns i bilaga 90. Där framgår också att etiketterna ska vara

- a) vit med ett diagonalt violett band för prebasmaterial,
- b) vit för basmaterial, och
- c) blå för certifikatmaterial.

4 § Följedokument för prebasmaterial, basmaterial och certifikatmaterial

Företaget får ta fram ett följedokument som kompletterar etiketten för partier med olika sorter eller typer av prebasmaterial, basmaterial eller certifikatmaterial som ska saluföras tillsammans. Ett följedokument syftar till att underlätta informationen till användarna och förbättra spårbarheten och kontrollen av varupartier i alla handelsled. I de fall uppgifterna i följedokumentet inte stämmer överens med uppgifterna på etiketten ska uppgifterna på etiketten ha företräde. Kraven på vilka uppgifter som ska finnas i följedokumentet, om företaget väljer att ta fram ett sådant, framgår av bilaga 10.

5-6 § Företagets dokument för CAC-material

CAC-material ska saluföras med antingen en etikett eller ett följedokument. I bilaga 10 framgår vilka krav som ställs på uppgifterna. Det är viktigt att etiketterna och följedokumentet inte kan förväxlas med de etiketter och dokument som används för certifierat material. Jordbruksverket rekommenderar därför att etiketten för CAC-material bör vara gul och att rubriken på följedokumentet tydligt anger att det gäller CAC-material.

Förökningsmaterial och fruktplantor ska hållas i åtskilda partier under tillväxten och vid upptagning eller avskiljande från moderplantan. Leverantören ska föra protokoll om partiets sammansättning och dess olika beståndsdelar i det fall förökningsmaterial och fruktplantor av olika ursprung läggs tillsammans eller blandas ihop under emballering, lagring, transport eller vid leverans.

7 § Etiketten och följedokument får kombineras med växtpasset

För att underlätta för företagen är det möjligt att kombinera växtpasset med de ytterligare uppgifter som krävs för saluföring. Det är dock viktigt att följa kraven för utformning av växtpasset och placera uppgifterna för saluföring skild från uppgifterna på växtpasset.

8-9 §§ Undantag från märkningsregler

Plantor som säljs till privata konsumenter behöver endast märkas med sort och med tillämplig produktinformation. Direktiven ger ingen ledning om innebörden av tillämplig produktinformation. Jordbruksverket rekommenderar dock att företagen även märker plantorna med grundstam för fruktträd, kategori (certifierat material eller CAC) och odlingszon för att konsumenterna ska få viktig information om plantorna.

För små producenter som säljer plantor till privata konsumenter på den lokala marknaden finns det undantag både för märkning, med undantag för märkning med sort, och på kvaliteten på materialet. Jordbruksverket har valt att utgå från Skatteverkets regler och definierar små producenter som producenter vars verksamhet som avser fruktplantor har en obetydlig omfattning. Med obetydlig omfattning avses försäljningen inklusive moms endast får omfatta fyra prisbasbelopp per år vilket med dagens basbelopp på 44 300 kr skulle innebära 177 200 kr per år.

10 § Försegling av certifierat material

De plantor eller växtdelar av prebasmaterial, basmaterial eller certifikatmaterial som saluförs i partier om två eller flera plantor eller växtdelar ska vara tillräckligt homogena.

Plantor eller växtdelar som ingår i partier ska antingen vara i en förpackning eller behållare eller en bunt som förseglats. I det fall en förpackning eller en behållare används ska denna inte kunna öppnas utan att förslutningen skadas. I det fall partierna ingår i en bunt ska buntens hopbunden på ett sådant sätt så att de plantor eller växtdelar som ingår i buntens inte kan åtskiljas utan att bandet eller banden skadas.

Förpackningen, behållaren eller buntens ska dessutom vara märkta på ett sådant sätt att etiketten förstörs när den avlägsnas.

Kapitel 10 Förökningsmaterial och fruktplantor som produceras i tredje länder

1-2 § Import

Kommissionen har inte fastställt gemensamma regler för import av förökningsmaterial och fruktplantor. Däremot ger de medlemsstaterna möjlighet att ställa motsvarande krav som gäller inom EU vilket vi också valt att göra i Sverige.

Kapitel 11 Saluföring av genetiskt modifierade organismer (GMO)

Här har vi samlat de begränsningar som gäller för saluföring av förökningsmaterial och fruktplantor som innehåller GMO. I stora drag gäller att de reglerna ska anpassas till vad som gäller för hantering av genetiskt modifierat material enligt miljöbalken (1998:808).

Kapitel 12 Kontrollåtgärder

Kapitlet ger en upplysning om vad vi kommer att kontrollera i samband med kontroll på företagen till exempel för att ta fram underlag för beslut om certifiering.

Här framgår att företagets personal ska ha generell kompetens för att producera förökningsmaterial och fruktplantor enligt bestämmelserna i föreskrifterna.

Kravet ställs i direktiven som en del i den kontroll som ska utföras av Jordbruksverket. För att ge ledning i fråga om vilken kompetens som bör finnas på företaget, införs ett allmänt råd där viss utbildning eller erfarenhet rekommenderas.

För att Jordbruksverket ska kunna genomföra kontroll av företagets produktion behöver företagen lämna årliga uppgifter om sin produktion. Då det inte framgår av fruktplantsdirektiven vilka uppgifter vi får begära, bedömer vi att villkoret är en teknisk regel enligt förordningen (EG) nr 764/2008¹⁴. Införande av tekniska regler kräver ett visst formellt förfarande, som inte kommer att hinnas med innan föreskrifterna måste börja gälla. Därför väljer vi att inledningsvis beskriva vilka uppgifter företagen behöver lämna för kontroll i form av ett allmänt råd. När den formella proceduren för tekniska regler sedan är genomförd, avser vi att omvandla det allmänna rådet till en bindande föreskrift.

Kapitel 13 Allmänna undantag

Som nämnts ovan har kommissionen ännu inte antagit några åtgärder för undantagsregler i samband med naturkatastrofer eller andra oförutsedda omständigheter. Jordbruksverket kan därför inte införa några sådana undantagsmöjligheter i dagsläget.

Däremot vill Jordbruksverket kunna medge andra undantag om det finns särskilda skäl. Vi får dock inte ge undantag som påverkar tillämpningen av EU:s bestämmelser. Det innebär att vi endast har möjlighet att ge undantag från reglerna kopplade till offentligt erkänd beskrivning och användningen av de blanketter som vi har föreskrivit om.

Kapitel 14 Anmälan av odling av *Fragaria L.*

Regeln har tidigare införlivats i trädgårdsföreskrifterna enligt rådets direktiv 2007/33/EG om bekämpning av potatiscystnematod. Eftersom det gäller smultronsläktet har vi flyttat regeln till dessa föreskrifter.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Även om fruktplantsföreskrifterna träder i kraft 1 januari 2017 så kommer förökningsmaterial och fruktplantor att få saluföras i Sverige fram till och med den 31 december 2022. Detta gäller i de fall materialet och plantorna producerats från moderplantor för prebasmaterial, basmaterial, certifikatmaterial eller CAC-material som fanns före den 1 januari 2017. Denna

---

¹⁴ Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 764/2008 av den 9 juli 2008 om förfaranden för tillämpning av vissa nationella tekniska regler på produkter som lagligen saluförts i en annan medlemsstat och om upphävande av beslut nr 3052/95/EG

övergångsåtgärd görs i syfte att underlätta för företagen. Materialet eller plantorna som säljs måste dock vara certifierat och uppfylla kraven på märkning och förpackning.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Föreskrifterna gäller alla företag som yrkesmässigt producerar, importerar och säljer förökningsmaterial av fruktplantor avsedda för fruktodling och inom EU. Främst berörs de företag som producerar och saluför förökningsmaterial och plantor till andra företag och grossister. 33 stycken företag är direkt berörda av föreskrifterna. Majoriteten av företagen bedöms vara mikroföretag eller små företag.

Företag som säljer plantor till konsumenter som inte bedriver yrkesmässig odling berörs av reglerna på så sätt att de måste kontrollera att de växter de köper in håller minst CAC-kvalitet. De ska också kontrollera att plantorna åtminstone är märkta med sort och tillämplig produktinformation. I Sverige finns 570 stycken företag som säljer direkt till slutkonsument. Då räknas varje återförsäljare av de stora garden center-kedjorna var för sig. I regel är plantorna märkta innan de kommer till butiken. Vi bedömer därför att dessa företag inte berörs av några administrativa kostnader.

Utöver företag kopplade till saluföring, berörs företag eller organisationer som kommer att ansöka om Jordbruksverket ska fastställa officiell beskrivning eller officiellt erkänd beskrivning för sorter samt registrera sorterna i sortlistan. Den övervägande delen av de sorter som kommer att registreras framförallt under 2017 är så kallade mandatsorter, dvs. i regel gamla svenska sorter med stort bevarandevärde. Det finns 562 sådana sorter. Många av dessa är helt eller delvis beskrivna i SESTO (Gene Bank Dokumentation System) hos NordGen (Nordiskt Genresurscenter i Alnarp).

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

De bemyndiganden, som föreskrifterna grundar sig på, finns i förordningen (1977:945) om trädgårdsväxternas sundhet, sortäkthet och kvalitet (trädgårdsförordningen), utsädesförordningen (2000:1330) och förordningen (2006:817) om växtskydd m.m. Föreskrifterna omfattar både förökningsmaterial och fruktplantor. Utsädesförordningen är tillämplig på den delen av förökningsmaterialet som utgörs av fröer. Resten av förökningsmaterialet samt fruktplantorna omfattas av trädgårdsförordningen. Vi har begärt ett förtydligande av definitionen av ”material för förökning” i 1 § trädgårdsförordningen, i syfte att förtydliga förhållandet mellan trädgårdsförordningen och utsädesförordningen.

Skälet till att förordningen om växtskydd m.m. är tillämplig är att vi flyttar vissa befintliga regler om att jordgubbsplantor ska vara fria från potatiscystnematod från trädgårdsföreskrifterna till de nya fruktplantsföreskrifterna. Potatiscystnematod är en växtskadegörare som regleras av växtskyddslagen (1972:318), varför bemyndigandet finns inom ramen för den lagstiftningen.

Vi har funnit att trädgårdsförordningen och utsädesförordningen inte innehåller tillräckliga bemyndiganden för införlivandet av direktiven och har därför begärt en förstärkning av dessa. Näringsdepartementet arbetar för närvarande med att införa bemyndiganden. Föreskrifterna, såsom de är utformade i dagsläget, är alltså beroende av att trädgårdsförordningen och utsädesförordningen kompletteras.

Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Som vi tidigare beskrivit i konsekvensutredningen finns i stort sett inga alternativa lösningar eftersom direktiven inte öppnar upp för sådana. Därför finns det nästintill ingen flexibilitet för egna nationella bestämmelser. Följer Jordbruksverket inte direktiven skulle det kunna leda till överträdelseförfarande mot Sverige i EU-domstolen. Vi har därför enbart räknat på den administrativa kostnaden för företagen som blir konsekvensen av införandet av reglerna i föreskriften. Eftersom det enbart är företag som är berörda framgår kostnader och konsekvenser under C. Företag.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Förslaget är i enlighet med rådets direktiv 2008/90/E samt kommissionens genomförandedirektiv 2014/96/EU, 2014/97/EU och 2014/98/EU.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Tidpunkten för ikraftträdande styrs av direktiven. Föreskrifterna träder ikraft den 1 januari 2017. Inför ikraftträdande kommer vi på olika sätt informera berörda om de nya reglerna. Webben är vår huvudkanal i det arbetet. Vi kommer även titta på om vi kan nå ut på annat sätt till berörda. Vi kommer att diskutera hur vi når ut på bästa sätt i referensgruppen.

Vi kommer att göra om de blanketter som finns idag för att de ska bli så tydliga och enkla som möjligt att fylla i.

B Kommuner och landsting

Markera med x

- (X) Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.
Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkten i avsnitt B.
- ( ) Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller landsting.
Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkten i avsnitt B.

C Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Markera med x

- ( ) Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.
- (X) Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Föreskrifterna gäller alla företag som yrkesmässigt producerar, importerar och säljer förökningsmaterial av fruktplantor avsedda för fruktodling och inom EU. Främst berörs de företag som producerar och saluför förökningsmaterial och plantor till andra företag och grossister. 33 stycken företag är direkt berörda av föreskrifterna. Majoriteten av företagen bedöms vara mikroföretag eller små företag.

Utöver företag kopplade till saluföring berörs företag eller organisationer som kommer ansöka om Jordbruksverket ska fastställa officiell beskrivning eller officiellt erkänd beskrivning för sorter samt registrera sorterna i sortlistan. Vi tror att högst 10 företag eller organisationer kommer ansöka om detta varje år.

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.

Underlag för beräkningarna kopplat till företag som producerar och saluför förökningsmaterial och fruktplantor

Som underlag för beräkningarna har vi tagit fram information om vilka företag som är berörda från vårt nuvarande register över trädgårdsföretag. Idag är det 17 företag som producerar eller saluför certifierade fruktplantor. 16 företag producerar eller saluför CAC-plantor till yrkesmässig odling eller saluföring.

Vi har räknat på en lönekostnad 25 100 kronor vilket motsvarar trädgårdsmästare i Statistiska Centralbyråns löneregister (SCB 611). Det ger en timkostnad på ca 219 kronor inklusive sociala avgifter m.m.

Vi har använt Regelräknaren hos Tillväxtverket för att ta fram kostnaderna. Detaljerna för varje enskild beräkning framgår nedan.

För att göra bedömningen av tiden för de olika momenten har vi tagit hjälp av referensgruppen samt några av de berörda företagen. Eftersom vissa av kraven är nya eller annorlunda mot idag har vi försökt göra uppskattningar utifrån dagens erfarenheter. Kostnaderna beräknas utifrån att företagen fortsätter med nuvarande produktion.

Den totala kostnaden blir 5 551 396 kr för 2017 och 5 186 210 kr/år därefter.

Anmälan av företagets verksamhet till Jordbruksverket

Kostnaden avser 2 kap. 4-8 §§.

Det är relativt få uppgifter som ska fyllas i blanketten för själva anmälan av företaget. Vi beräknar att det tar 15 minuter för företaget att fylla i uppgifterna. Anmälan ska egentligen bara göras en gång men dels är företaget är skyldigt att anmäla om några uppgifter angående anmälan ändras dels måste vissa av uppgifterna fyllas i varje år i samband med anmälan om godkännande, certifiering och kontroll.

Anmälan gäller samtliga 33 företag.

Total kostnad: 1 782 kr/år.

Eftersom företagen redan är anmälda i dagens register är det i praktiken ingen ny kostnad som uppkommer genom föreskrifterna.

Ansökan om godkännande och certifiering av förökningsmaterial och fruktplantor och underlag för kontroll

Kostnaden avser

- 4 kap 1- 2 §§, 8-9 §§
- 5 kap 1-2, 5-6 §§
- 6 kap. 1-2, 5-6 §§
- 7 kap. 1-2, 5-6 §§
- 12 kap Allmänt råd

I samma blankett som avser anmälan av företagets verksamhet kan företaget ansöka om att få förökningsmaterialet eller plantorna godkända eller certifierade. Företag som enbart har CAC-produktion ska lämna information för kontroll. Företag med certifierad produktion ska lämna uppgifter för kontroll om de något år inte ansöker om godkännande eller certifiering. Eftersom vi inte anser oss ha stöd för att föreskriva om vilka uppgifter som vi behöver ta in när det gäller uppgifter för kontroll inför vi ett allmänt råd. Regeln ska sedan anmälas som en teknisk regel.

Det är samma uppgifter om krävs i båda fallen. Vi räknar med att det tar 30 minuter att fylla i uppgifterna. Dessa ska lämnas en gång per år. Vi räknar även med kostnaden för de 16 företag som enbart har CAC-produktion.

Ansökan och information gäller samtliga 33 företag.

Total kostnad: 3 597 kr/år.

Ta fram en plan för produktionen

Kostnaden avser 2 kap. 12 §

Vi räknar med att det är ett relativt omfattande arbete att ta fram en produktionsplan. Vi har uppskattat att det tar 2 arbetsdagar varje år. Samtliga 33 företag är berörda.

Total kostnad: 115 731 kr/år.

Dokumentera övervakningen av planen

Kostnaden avser 2 kap. 13 §.

Arbetet med att dokumentera och övervaka hur planen följs och vad som sker i produktionen är ett omfattande arbete som görs löpande. Vi har gjort en uppskattning som innebär 2 timmars arbete per vecka under odlingsäsongen, ca 36 veckor per år. Samtliga 33 företag är berörda.

Total kostnad; 520 806 kr/år.

Register över inköp och försäljning

Kostnaden avser 2 kap. 14 §.

Vi har utgått från att uppgifterna kan tas fram ur bokföringen och att inget ytterligare register behövs. Vi räknar med att detta är ett löpande arbete och att det tar 2 timmar per vecka under hela året. Samtliga 33 företag är berörda.

Total kostnad: 948 368 kr/år.

Ha dokumentation tillgänglig för kontroll

Kostnaden avser 2 kap. 13-14 §§.

Det finns ett krav på att företagaren ska ha sin dokumentation tillgänglig för kontroll. Detta kan gälla inför godkännande som certifiering eller kontroll av CAC-produktion. Kontroller inför godkännande och certifiering görs två gånger per år vilket berör 17 stycken företag och en gång per år för CAC-produktion. Detta berör 16 stycken företag. Vi har gjort uppskattningen att det tar företagaren 30 minuter per kontrolltillfälle att ta fram och överlämna uppgifterna eller visa var kontrollanten kan få tillgång till dem.

Total kostnad: 5 467 kr/år.

Anmäla skadegörare

Kostnaden avser 2 kap. 16 §.

Företagarna ska anmäla skadegörare om de förekommer i en omfattning som överstiger gränserna som anges i föreskriften. Vi räknar med att detta inträffar en gång per år hos samtliga företag och att de anmäler detta till oss med e-post. Vi räknar med 15 minuter per företag och år. Samtliga 33 företag är berörda.

Total kostnad: 1 782 kr/år.

Märka och förpacka

Kostnaden avser 2 kap 15 § och 9 kap.

Företagen ska se till att material i olika kategorier inte blandas ihop. De ska också märka förökningsmaterial och fruktplantor med etiketter. Det uppställs krav på hur etiketterna ska se ut och vilka uppgifter som ska stå på dem. Företagen märker redan idag sina växter. Skillnaden är innehållet på etiketterna och för certifierat material kraven på vilken färg etiketten ska ha.

Kravet på att certifierade växter ska vara förpackade vid saluföring i parti samt att förpackning samt etikett ska förstöras när det öppnas, dvs. någon form av plombering, är ny för de flesta företag. Idag är det i stort sett endast Elitplantstationen, som uppförökar och säljer plantor som motsvarar prebas- och basplantor, som förpackar plantorna på det sättet. Elitplantstationen uppskattar att arbetet med etikettering och förpackning motsvarar ungefär en halvtidstjänst per år. Vi räknar med att samtliga företag med certifierad produktion, dvs. 17 stycken kommer få samma kostnad.

Företag med CAC-produktion har inget krav på att förpacka plantorna och eftersom etiketteringen inte kräver samma resurser har vi tillsammans med företrädare för branschen kommit fram till att vi kan räkna med en heltidstjänst för samtliga 16 företag. Vi skulle ha kunnat räkna på annat sätt, till exempel antal plantor per företag * tid, för att ta fram och sätta på etikett men gör bedömningen att det inte hade lett till ett säkrare belopp än vad vi nu redovisar.

Företag som enbart säljer direkt till privatkunder har försumbara kostnader för etikettering eftersom i stort sett alla plantor redan är märkta när de levereras från plantskolor eller grossister till butik.

Total kostnad: 3 581 813 kr.

Ansöka om officiell beskrivning, officiellt erkänd beskrivning och registrering i sortregistret
Kostnaden avser 3 kap. 1 – 2 §§ och bilaga 7.

Den övervägande delen av de sorter som kommer registreras framförallt under 2017 är så kallade mandatsorter, dvs. i regel gamla svenska sorter med stort bevarandevärde. Det finns 562 sådana sorter. Många av dessa är helt eller delvis beskrivna i SESTO (Gene Bank Dokumentation System) hos NordGen (Nordiskt Genresurscenter i Alnarp).

Vi räknar även med att ett fåtal nya sorter kommer registreras på sortlistan antingen som sorter med officiell beskrivning eller med officiellt erkänd beskrivning varje år. Vi räknar med maximalt 10 sorter per år.

Här har vi utgått från hur lång tid vi bedömer att en ansökan tar per sort. Vi räknar även med en högre lönekostnad på 39 300 kr eftersom det i många fall kommer vara personer som är växtförädlare, trädgårdsingenjörer eller motsvarande (SCB 213) som kommer göra ansökan.

Vi bedömer att det tar ca 120 minuter att fylla i uppgifterna i ansökan. Vi räknar här med att alla de 562 stycken mandatsorterna kommer registreras och att utöver det kommer företag söka för högst 10 nya sorter varje år.

Total kostnad: 365 186 kr för mandatsorterna och 6 864 kronor/år för nya sorter.

Kostnaden per företag eller organisation kommer skilja sig åt beroende på hur många sorter de ansöker om. NordGen kommer att få den absolut högsta kostnaden eftersom de kommer ansöka om de flesta av mandatsorterna.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Kostnad för sortprovning (DUS-provning)

Ansökan för att registrera en sort med en officiell beskrivning kräver noggranna uppgifter avseende provning av särskiljbarhet, enhetlighet och stabilitet. Kostanden för provning skiljer sig mellan arterna och hur många odlings säsonger det krävs. Det krävs minst två fruktbarande år.

För äpple kostar DUS-provningen 3 210 Euro/år. Med en Euro-kurs på 9,57 svenska kronor motsvarar det en kostnad på drygt 61 400 kr för två år och knappt 92 200 kr för tre års testning.

För jordgubbe kostar det provningen 2 740 Euro/ år vilket innebär en kostnad på minst 52 440 kronor för två års testning. Motsvarande siffra för andra arter är 2 550 Euro/år vilket innebär en kostnad på ca 48 800 kr för två års testning.

Om en genomsnittlig kostnad beräknas på 3 års provning för äpple och 2 år för övriga fruktplantor blir en genomsnittlig kostnad: 64 480 kr.

Kostnad för kontroll

Den kontroll som görs idag är kopplad till kontroll av skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare och växternas sundhet. Vi tar dels ut en årlig grundavgift på 2 200 kr och en årlig tillsynsavgift på 2 600 kr. Dessutom tar vi en arealbaserad årlig avgift på 650 kr/ha för arealer mellan 0,1 och 20 ha. Det innebär minst 5 450 kr/år.

Företag som enbart säljer till slutkonsument betalar en årlig grundavgift på 400 kr och en tillsynsavgift på 700 kronor.

Vid efterkontroller debiteras företagen enligt en timtaxa och för avgifter för analys betalar företaget kostnaden för analys och transport av provet.

Vi har inte sett över kostnaderna utifrån de nya föreskrifterna om saluföring av förökningsmaterial och fruktplantor. De kan därför komma att förändras.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Reglerna i direktivet utgår från behovet hos den yrkesmässiga fruktodlingen till att få tillgång till sortäktade plantor med hög kvalitet. Svenska fruktodlare köper i hög utsträckning sina plantor från andra länder i Europa och inte från svenska odlare. Svenska plantskolor har i stället riktat in sig på att sälja certifierade fruktplantor till slutkonsument. Branschen har tagit fram en egen kvalitetsmärkning, E-planta, som används i hög utsträckning.

Bestämmelserna är anpassade för att materialet ska säljas i större partier som exempelvis kan transporteras på inplastade vagnar eller i förslutna containers. För svenska producenter blir dessa regler kostsamma att uppfylla då certifierat material måste förpackas enligt reglerna om de säljer plantorna till grossister eller garden centers även om plantorna slutligen är avsedda för försäljning till privata konsument. Direktiven ger dock inga möjligheter till undantag för förpackning av certifikatmaterial även om det inte är avsett för yrkesmässig odling.

Jordbruksverket kommer tillsammans med branschen titta på tillämpning av reglerna för den svenska produktionen för att minska på den administrativa bördan. Vi kan se några alternativ som vi kan utgå ifrån vid diskussionen.

En alternativ lösning kan vara att plantorna kontrolleras och certifieras som certifikatmaterial. Om det sedan vid saluföringen inte uppfyller kraven på förpackning får det i stället säljas och märkas som CAC-plantor. Däremot kan materialet märkas med branschens kvalitetsmärkning, t.ex. E-planta.

Ett annat alternativ är att producera CAC-plantor men lägga på extra kvalitetskrav för att komma upp till kraven för E-planta. Då blir branschen själv ansvarig för kontrollen av nivån som ligger högre än CAC. Vi bedömer att det första alternativet liknar hanteringen idag och bör bli det billigaste alternativet.

Vi undersöker även om det kan vara tillräckligt att märka plantor individuellt och inte se det som försäljning i parti, vilket skulle kunna vara en lösning för till exempel äppelträd.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Utöver förpackningsreglerna för certifierade plantor enligt ovan ökar kravet på företagens dokumentation av produktionen och saluföringen, men företagen har redan idag en hög kontroll av sin verksamhet. Därför bör inte detta påverka företagen i någon högre utsträckning.

Kraven på att man fortsättningsvis inte får sälja plantor som inte tillhör någon sort som inte är officiellt beskriven eller har en officiellt erkänd beskrivning kan leda till att färre nya sorter som är anpassade till det svenska klimatet kommer ut på marknaden. Eftersom det krävs att sorterna DUS-provas för att få säljas till yrkesodlare och till andra länder inom EU måste förädlaren eller sortägaren vara säker på att kunna få igen den höga kostnaden för provningen.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

De flesta av de berörda företagen bedömer vi vara mikroföretag eller små företag. Vi har ingen möjlighet att ändra något i reglerna med hänsyn till deras storlek. Det enda undantaget gäller små företag som endast säljer fruktplantor på den lokala marknaden. För att inte dessa företag ska påverka konkurrensen hos övriga företag har vi satt gränsen för dessa företag på att de högst får ha en verksamhet kopplat till saluföring av fruktplantor som motsvarar fyra prisbasbelopp per år. Vi har utgått från begreppet ”obetydlig omfattning” i skatteförfarandelagen där det framgår att den som i obetydlig omfattning säljer varor och tjänster inte omfattas av lagen. Skatteverket har i ett allmänt råd rekommenderat att beloppet högst bör uppgå till 4 prisbasbelopp per år.

D Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Vi har inte genomfört ett formellt samråd, men däremot fick referensgruppen del av ett förslag på föreskrifter under maj 2016 och fick möjligheter att lämna synpunkter. Vi har även vid våra möten diskuterat vissa skrivningar i föreskriften. Relevanta synpunkter har vi arbetat in i det nya förslaget till föreskrifter

E Konsekvenser för landsbygden

Flera av de företag som är närmast berörda av föreskrifterna ligger på landsbygden eller i tätortsnära landsbygd företrädesvis i södra Sverige. Vissa av reglerna kan påverka företagens konkurrensförhållanden. Men det är svårt att nu överblicka vilka konsekvenser det kommer få för företagen.

F Kontaktperson

anne-charlott.franzen@jordbruksverket.se – handläggare
charlotta.dahlberg@jordbruksverket.se – jurist